

Halász Glória

Vérátömlesztés

JIM STEINMAN – MICHAEL KUNZE: VÁMPÍROK BÁLJA

A művér ugyan csupán decensen folydogál az ütőerekből a Roman Polanski 1967-es szikár kultuszfilmjéből grandiózus musicalleé dagasztott darabban, de a profizmussal és a tehetséggel keveredve ahhoz éppen elegendő erővel zúdul a Magyar Színház deszkáira és a magyar színházi élet langy vizébe, hogy lemosva és felkavarva megmutassa: így is lehet. Vagy csakis így lehet.

A *Vámpírok bálja* talán a hazai színpadon bemutatott első kompromisszumok nélküli musical-előadás. Káprázatos gépezetében egyetlen olajozatlan alkatrész sem akad, és örvendetes (no meg némileg igazolás is), hogy a szakmailag kikezdhethetetlen előadást egy év után is estéről estére álló taps fogadja. Az igazsághoz természetesen hozzátartozik, hogy a *Vámpírok bálja* nagy részében importtermék (vezető rendezője maga Roman Polanski, rendezője a holland Cornelius Baltus, koreográfusa az amerikai Dennis Callahan), ami azt jelenti, hogy a produkciót egy nemzetközi és a musicalt anyanyelvi szinten beszélő stáb tereli azon az úton, amelyet az 1997-es bécsi ősbemutató jelölt ki. A vámpírok tehát világszerte hasonló táncrend szerint és hasonló kulisszák között báloznak, de kinek jutna eszébe hiányolni a lehengerlő gördülékenység láttán a gyakran káoszba fulladó magyar alkotó kedvet?

Az előadás pazar és művészettörténeti igényű látványvilága ráadásaként Kentaur kézjegyét viseli magán, és a továbbgondolt, némiképp magyarosra cizellált eredeti díszlet- és jelmezarzenál így a külföldi színrevitelek sorából is kiemeli a Magyar Színházban bemutatott változatot. Az említett álló taps azonban nyilvánvalóan nem (vagy nem csupán) a kulcsínnek szól, hanem a pontos – és a pontossága mellett is lélekkel teli – színészi és táncosi teljesítménynek. A nálunk még nem bevett (bár talán a *Vámpírok bálja* sikerén felbuzdulva majd egyre gyakrabban előforduló) válogatás útján az előadásba került valamennyi szereplőt valósággal telibe találta a rá osztott szerep. Amellett, hogy a valódi és a színpadi karakterük eredendően fedi egymást, fantasztikus színészi energiákat is megmozgatnak. Egyesek olyasfélét is, amelyek nem csupán nagyvonalúan profivá teszik az alakítást, hanem a szerep szigorú keretein túlra is mutatnak. Az előadás egyik csodálatos motorja a Krolock grófot alakító Egyházi Géza, aki a bemutató óta eltelt egy év alatt már nemcsak falakat rengető tenor hangjával uralja a sze-

repet, de a dermesztő méltóságon és a cinikus pózolásán túl a tiszta vággyal csak gyilkolni képes vámpír drámáját is megrázóan mutatja meg. Jegercsik Csaba a habókos (és néha bizony már a ripacsériába „habzó”)

Székárosy Zsuzsa felvétele

Farkas Gábor Attila (Koukol) és
Egyházi Géza (Krolock gróf)

Egyházi Géza és Andrádi Zsanett (Sarah)

Ambrońsius professzor szerepében zseniálisan hadar, és vágja ki a vámpírvadász tudós falzett hangjait, bravúrosan öreges mozgása pedig színiiskolák tananyaga lehetne. Sándor Dávid hasonlóan kiváló a szerepben, a hadaró szövegmondása azonban kevésbé tiszta. Sánta László Alfréd szerepében a kissé lebutított karakternek a lehetségesnél több színt és erőt ad, az ösztönök rengetegében tévelygő fiatalember elesettségét és vakmerőségét is remekül megjeleníti. Váltótársa (Héger Tibor) játékában mindvégig a kiszolgáltatottság és a rácsodálkozás dominál, a kissé erőtlenebb színészi játékhoz azonban egyenletesebb énekteljesítmény társul. Andrádi Zsanett mint Sarah a cserfes elszánásból és a gyermekből nővé válás bizonytalanságából ugyan az ideálisnál kevesebbet mutat, de a szerep keretei között biztosan mozog, és kristálytisztán énekel. Megjegyzem: magam sem tudom, mit tettem volna a magyarítók helyében (az árnyalatgazdag magyar szöveg Miklós Tibor munkája) Sarah nevének esetében. Némiképp komikus, hogy egy erdélyi fogadós lányát Sarah-nak hívják, másrészt még szürreálisabb lenne, ha egy nagyária refrénjében Sárahoz énekelne a fiatal hős. A homoszexuális Herbert vámpírgróf (egyébként ifjabb von Krolock) mindkét megformálója – Pírgel Dávid és Posta Victor – finom humorral és az apró gesztusokig kidolgozottan adja a figurát. Pírgel Dávid elrajzolt lágyágával és szatirikusságával már-már Polanski filmjének világát idézi, Posta Viktor (hangilag is) erőteljesebb, de egyszerűbb karaktert rajzol fel. Farkas Gábor Attila alázatával és szellemességével az előadás ziccerévé teszi a vámpírgróf púpos segédjének a szerepét. Sziporkázóan sokszínű Pavletits Béla Chagal fogadós megformálójaként, megejtően bumfordi Dobos Judit a nejeként, Kecskés Tímea pedig énekhangjával győz meg a keresztény szolgálólány egyébként kissé alulértelmezett szerepében.

Az előadás másik csodálatos motorja (utalva a fent említettre) a táncsapat, amely hazai musicalszínpadon ritkán látott színvonalon táncolja a mifelénk még nem látott színvonalú koreográfiát. A táncosok és az ensemble tagjai ezer színnel: líraian és drámaian, érzékenyen és elsöprő szenvedéllyel tolmácsolják a mozdulatokba öntött vámpírsorsot (hely híján álljon itt a szólót táncolók – Taródi Szilvia, Baranya Dávid, Rákász Dániel és Tihanyi Ákos – neve).

Roman Polanski négy évtizede készült horrorparódiájának szatirikusan nyomasztó atmoszféráját és szertelenségét oktalanság volna számon kérni a musicalen, a darab a hangsúlyaiban eltér ugyan a filmtől, de a cselekményt hűen követi. A film burleszkyszerű humora pedig Ambrońsius professzor és segédjének kettősébe emelkedett át. Az alkotók a közelik helyett természetesen totálokban gondolkodnak (bár az előbbiből is akad), a fekete humorú élcet egy komikumtól sem mentes, a szívre is ható és tanulsággal is szolgáló vadromantikus kalandtörténet váltotta fel. Érzésem szerint a figurák közül a filmen éppen Roman Polanski játszotta tudóssegéd, Alfréd vesztette el leginkább színeit és központi szerepét, a többi karakter vagy érintetlen maradt, vagy (meglepő módon) nyert a megenésítésen. Jim Steinman ugyan férccmusicalt alkotott (több korábbi világlágerét lopta bele a zenei szövetbe), de ennek ellenére (vagy éppen ezért: hiszen világra szóló sikerekről van szó) a darab zenéje néhány gyengébb pillanattól eltekintve mindvégig magával ragadó. A szenvedélyes szerelmi duett és a mélységesen drámai nagyária mellett még virtuóz bohóctréfára is futja. Így az a (szín)házaink

táján szokatlan helyzet áll elő, hogy a tökéletes forma tökéletes tartalommal telítődik, vagy ha úgy tesszük: a tökéletes tartalom nyer tökéletes formát. Merthogy tartalmat is rejt az impozáns csomagolás: a mese beszél az önkérés és a felnőtté válás útvesztőjéről, az ember kicsinyességéről és korlátlan önzéséről, valamint egy, a feketénél is feketébb jövőről. A *Vámpírok bálja* káprázatos show és elragadó örömjáték is egyben. A véres előadás, bárhonnan nézzük is: vérprofi.

JIM STEINMAN – MICHAEL KUNZE:
VÁMPIROK BÁLJA (PS produkció – Magyar Színház)

Magyar szöveg: Miklós Tibor. **Koreográfus:** Dennis Callahan. **Díszlet- és jelmez:** Kentaur. **Művészeti vezető:** Póka Balázs. **Karmester:** Köteles Géza. **Producer:** Simon Edit. **Rendező:** Cornelius Baltus.

Szereplők: Egyházi Géza/Nagy Sándor/Feke Pál, Andrádi Zsannett/Kovács Nikoletta/Nádorfi Krisztina/Stróbel Dóra, Santa László/Szemenyei János/Héger Tibor, Jegercsik Csaba/Sándor Dávid/Bot Gábor/Balog János, Kecskés Tímea/Balogh Anna/Stróbel Dóra, Pírgel Dávid/Kamarás Máté/Posta Viktor, Dobos Judit/Urbanovits Krisztina/Köves Dóra, Farkas Gábor Attila/Balog János.

Kovács Dezső

Kergetőző panoptikum

HUNYADY SÁNDOR: JÚLIUSI ÉJSZAKA

Ritkán játszott komédiával kezdte az évadot az Új Színház: a nyári gyulai előbemutató után a Paulay Ede utcában került színre Hunyady Sándor 1929-ben született darabja. A szerzőt, Bródy Sándor és Hunyady Margit színésznő fiát a magyar novellisztika mestereként tartja számon az irodalomtörténet, színművei – a *Júliusi éjszaka*, a *Feketeszárú cseresznye*, a *Lovagias ügy*, az *Erdélyi kastély* és a többi – nagyrészt átköltöztek a színháztörténet lapjaira. (Néhány novellája – a *Bakaruhában*, *A vöröslámpás ház* – filmek alapanyagául szolgált.)

A *Júliusi éjszaka*, amellyel a Vígyszínház színpadán debütált az Erdélyből Budapestre épp visszatért író, s amelyet már 1930-ban anakronisztikusnak minősített a *Nyugat* recenzense, nem több és nem kevesebb jól megírt polgári szalonvígjátéknál, amelynek kissé közhelyes, szolidan fordulatossá cselekménye, a húszas-harmincas években sikamlósnak számíthatnak egynémely szituációi, s a hajdani, polgári színjátszás pszichológizáló, anekdotikus-kisrealista kánonjába

illeszkedhetnek a figurái. A komédiai bonyodalom egyetlen helyszínen, egy vidéki grófi kastély szalonjában zajlik: a ház úrnője épp kiházasítani igyekszik lányát, a leányzó azonban a csélcsap vőlegény deresedő, snájdig nagybátyjéért rajong alig titkolt vonzalommal. A vőlegény hiába ostromolja frissen eljegyzett menyasszonyát, rendre elutasításban van része, megpróbál hát más nő(k) után nézni. Jobb híján szemet vet a háznál szolgáló csinos komornára, s rövid úton ágyába invitálja. Ám meglesi őket a komorna vőlegénye, a korosodó inas, s rátamad a felhevült grófocskára. Dulakodnak, lövés is dördül, de senkinek nem görbül meg egyetlen hajszála sem, csak éppen kitör a botrány a kastélyban...

Hunyady, mint annyiszor, ezúttal is novellát terített szét színpadi játékká. S bár elbeszélése roppant ökonomikusan szerkesztett és mesterien megformált volt, a színműben engedményeket tett a (korabeli) közönségnek: a játék végére látványos párcsere révén elnyerik méltó jutalmukat az epekedő szerelmesek.

Bezerédi Zoltán, az előadás rendezője – aki nyilatkozata szerint maga választotta a bemutatandó opust – láthatólag nem nagyon akart mást, mint üzembiztosan lebonyolítani a három rövidke felvonásnyi vígjátékot, s szabadjára engedni – a szerepekhez egy-két kivétellel remekül passzoló – színészei komédiázó kedvét. Csakhogy a múlt század húszas éveiben született „társadalmi komédia” sem nyelvezetében, sem konfliktusszerkezetében, sem drámai elevenségében nem igen látszik dacolni az idővel, s mai színpadon már megkövetelné az erőteljes rendezői „vérátömlesztést”. Ahogy poénról poénra, jelenetről jelenetre araszol előre a játék, pár mulatságos vagy lendületesen induló epizód ellenére rendre elillan belőle a feszültség, s a jól kiszámított (és kiszámítható) fordulatok közé belopakszik az unalom. A konfliktusok közhelyesen üresek, a soványka cselekmény porosnak bizonyul. Pedig a színészi alakformálások galériája meglehetősen színes, s néhol kifejezetten üdítő. Vass György vőlegénye habókos fiatalember; afféle jókedvű, szeleburdi ifjú, aki legszívesebben cimboráival duhajkodik, szoknyák után szaladgál, s elcsábul mindenféle